ISSN: 2582-4686 SJIF 2021-3.261,SJIF 2022-2.889,
2024-6.875 ResearchBib IF: 9.948 / 2024

THE MULTIDISCIPLINARY JOURNAL OF SCIENCE AND TECHNOLOGY

VOLUME-5, ISSUE-6

Interaktiv metod orqali dars jarayonini tashkillashtirish

Kengesbaeva O.J
Nukus davlat texnika universiteti

Annotatsiya: Ushbu ishda interaktiv metodlar orqali dars jarayonini tashkil etishning mazmuni, ahamiyati va amaliy jihatlari yoritilgan. Bugungi kunda ta’lim tizimida innovatsion yondashuvlar asosida o‘quvchilarning faolligini oshirish, ularni mustaqil fikrlash va ijodiy yondashuvga undash dolzarb masalalardan biridir. Interaktiv metodlar — o‘quvchilarning darsdagi ishtirokini kuchaytiradigan, ular o‘rtasida hamkorlik, muloqot va muammoni hal qilish ko‘nikmalarini shakllantiradigan samarali ta’lim vositasidir. Shuningdek, interaktiv metodlarning o‘quvchilar rivojiga ta’siri va ularni qo‘llashning bosqichlari ham yoritilgan. Ushbu ish o‘qituvchilarga darslarni jonlantirish va zamonaviy talablarga javob beradigan ta’lim muhitini shakllantirishda yordam beradi.
Kalit so‘zlar:interaktiv metod, ta’lim jarayoni, o‘quvchining faolligi, mustaqil fikrlash, dars samaradorligi, hamkorlikda o‘qitish, innovatsion yondashuv, pedagogik texnologiya, rol o‘ynash, aqliy hujum, klaster usuli, debat, faol o‘quvchi, ijodiy yondashuv

Bugungi kunda ta’lim sohasida yuz berayotgan islohotlar zamonaviy pedagogik yondashuvlarni amaliyotga keng tatbiq etishni taqozo qilmoqda. Shu nuqtai nazardan qaralganda, interaktiv metodlardan foydalanish o‘quv jarayonining samaradorligini oshirish, o‘quvchilarning mustaqil fikrlashi, ijodkorligi va hayotiy ko‘nikmalarini rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega. Interaktiv metod bu – o‘qituvchi va o‘quvchi o‘rtasida ikki tomonlama faol muloqotni ta’minlaydigan, bilimni o‘zlashtirish jarayonida o‘quvchini markazga qo‘yadigan pedagogik yondashuvdir.Interaktiv metod — bu o‘quvchi va o‘qituvchi o‘rtasida faol hamkorlikka asoslangan o‘qitish usuli bo‘lib, bunda o‘quvchilar dars jarayonida bevosita ishtirok etadilar, fikr bildiradilar, savol-javobda qatnashadilar, muhokamalarda ishtirok etadilar va bilimlarni mustaqil o‘zlashtiradilar. Shu bilan birga o‘qitish jarayonini oldindan loyihalashtirish zarur, bu jarayonda o‘qituvchi o‘quv predmetining o‘ziga xos tomonini, joy va sharoitni, ta’limning texnik vositalarini, eng asosiysi, talabaning imkoniyati va ehtiyojini hamda hamkorlikdagi faoliyatni tashkil eta olishini hisobga olishi kerak. Shundagina kerakli kafolatlangan natijaga erishish mumkin. Qisqa qilib aytganda talabani ta’limning markaziga olib chiqish kerak. Oqituvchi tomonidan har bir darsni yaxlit holatda ko‘ra bilish va uni tasavvur etish uchun bo‘lajak dars jarayonini loyihalashtirib olish kerak.Bu metodda asosiy urg‘u o‘quvchining faolligi va mustaqilligiga qaratiladi. O‘quvchi bilimni tayyor shaklda emas, balki muhokama, tahlil, izlanish va guruhiy faoliyat orqali egallaydi.Interaktiv metodlar o‘z ichiga turli pedagogik uslublarni oladi, masalan: aqliy hujum, klaster, rol o‘ynash, bahs-munozara, kichik guruhlar bilan ishlash, keys-stadiy (muammo asosida ta’lim) va boshqalar.

Interaktiv metodning ahamiyati.Faol ishtirokni ta’minlaydi.Interaktiv metodlar orqali har bir o‘quvchi darsda faol qatnashadi. Ular faqat tinglovchi emas, balki fikrlovchi, muhokama qiluvchi va o‘z fikrini erkin ifoda etuvchi shaxs sifatida namoyon bo‘ladi.Tanqidiy va ijodiy fikrlashni rivojlantiradi.O‘quvchilar biror muammoni hal qilish jarayonida tahlil qilish, taqqoslash, sabab-oqibat aloqalarini tushunish va o‘z g‘oyalarini ilgari surish imkoniyatiga ega bo‘ladilar.Amaliy ko‘nikmalarni shakllantiradi.Interaktiv metodlar orqali o‘quvchilar real hayotiy vaziyatlarga mos yechim topishga o‘rganadilar. Bu esa ularning amaliy bilim va ko‘nikmalarini mustahkamlashga xizmat qiladi.**Hamkorlikda ishlashga o‘rgatadi.**Guruhli faoliyat orqali o‘quvchilar bir-birini

ISSN: 2582-4686 SJIF 2021-3.261,SJIF 2022-2.889,
2024-6.875 ResearchBib IF: 9.948 / 2024

THE MULTIDISCIPLINARY JOURNAL OF SCIENCE AND TECHNOLOGY

VOLUME-5, ISSUE-6

tinglash, fikrini hurmat qilish, murosa qilish va jamoaviy qarorlar qabul qilish kabi ijtimoiy ko‘nikmalarni egallaydilar.**Darsni jonli va qiziqarli qiladi**.An’anaviy darsdan farqli o‘laroq, interaktiv metodlar dars jarayonini jonlantiradi, o‘quvchilarda qiziqish uyg‘otadi va ularni ruhlantiradi.**Shaxsga yo‘naltirilgan ta’limni ta’minlaydi.**

Har bir o‘quvchining individual fikrini inobatga olgan holda ta’lim berish imkonini beradi. Bu esa o‘quvchining ichki salohiyatini yuzaga chiqarishga xizmat qiladi.

Interaktiv metodlar – bu o‘quvchilarni dars jarayoniga faol jalb qilishga xizmat qiladigan ta’lim metodlaridir. Ushbu metodlar o‘quvchilarning mustaqil fikrlashi, muammolarni hal qilish, guruhda ishlash va ijodiy yondashuvini rivojlantirishga yordam beradi.

Aqliy hujum (Brainstorming)

Maqsadi: Erkin fikr almashish va muammoni hal qilish uchun turli g‘oyalarni yig‘ish.

Jarayon:

Muammo yoki savol qo‘yiladi.

O‘quvchilar ketma-ket g‘oyalar bildiradi.

Barcha fikrlar baholanmaydi, yozib boriladi.

So‘ngra eng maqbul g‘oyalar tanlab olinadi.

Afzalligi: Tez fikrlashni va ijodkorlikni rivojlantiradi.

Ular o‘quvchilarda faollik, muloqot, hamkorlik, mustaqil fikrlash, qaror qabul qilish va ijodkorlik kabi muhim kompetensiyalarni rivojlantiradi. Har bir o‘qituvchi mavzuning mazmuni, o‘quvchilarning yoshi va darajasiga qarab, to‘g‘ri metodni tanlasa, dars jarayoni samarali va mazmunli kechadi.

Xulosa qilib aytganda, interaktiv metodlar zamonaviy ta’limning ajralmas va muhim qismi hisoblanadi. Ushbu yondashuvlar o‘quvchilarning darsdagi faolligini oshiradi, ularni mustaqil fikrlashga, o‘z nuqtai nazarini asoslashga, hamkorlikda ishlashga va real hayotga tayyorlanishga o‘rgatadi. Interaktiv metodlar orqali o‘quvchi shunchaki bilim oluvchi emas, balki faol ishtirokchi, izlanuvchi va ijodiy fikrlovchi shaxs sifatida shakllanadi. Har bir pedagog dars jarayonida interaktiv usullardan maqsadga muvofiq foydalanar ekan, bu o‘quvchilarning chuqur va barqaror bilim egallashiga, shuningdek, ta’lim sifati va samaradorligining oshishiga xizmat qiladi. Shu bois, interaktiv metodlar har bir zamonaviy o‘qituvchining kundalik amaliyotida doimiy qo‘llanilishi lozim.

Foydalanilgan adabiyotlar.

1. Очилов М. Янги педогогик технологиялар Ўқув қўлланма. - Нафас 2000.

2. Mirzahmedov B. va boshqalar. Fizika o`qitish metodikasi. I qism. Toshkent. 2010 y.

3. Т.П.Ефремова, Электронная лабораторная работа по физике как средство формирования информационной компетеентности учащихся, http://festival.1september.ru/articles/411219/

4. У.Т.Усаров, М.Н.Бобоқулова —Замонавий педагогик технологияларни ўқув жараёнига қўллаш Самарқанд-2008

5. Ишматов Қ. Педогогик маҳорат асослари. Наманган, НамМПИ. 2005

6. Эшбекова, С. О., Ибрагимов, Ж. К., Ашуров, Н. Р., & Хакбердиев, Э. О. (2020). НАНОКОМПОЗИТЫ НА ОСНОВЕ ПОЛИПРОПИЛЕНА. «Узбекский физический журнал», 22(6), 369-373.

7. Eshbekova, S. O., Ibragimov, J. K., & Yaxshilikov, K. U. (2022). Nanokompozitlar olish va ularning strukturaviy va mexanik xossalari. Science and Education, 3(11), 558-562.